

Nakon toga je skupština uz presjed muhamedanski zastupnika, glasovala predlog, da se Kreta anektira Grčkoj. No to će ostati samo na papiru, jer velevlasti ne će o tom ni da čuju.

Bankovno pitanje. Bivša koaliciona vlada u Ugarskoj radi bankovnog pitanja je pala, a radi istog Justh se nije mogao sporazumjeti sa dvorom. Po tomu bi se moralo zaključiti, da je rješenje toga pitanja vrlo teško. No čini se, da će Khuen i ovdje naći način, kako da stvar „sredi“. Ministar financija dr. Lukacs u jednoj od zadnjih sjednica madj. sabora iznio je zak. osnovu o produljenju bankovnog privilegija, po kojoj se određuje, da se bankovni privilegij produlji do 31. prosinca 1917. No o plaćanju u gotovom ne ima nikakove odredbe niti se vlada ovlašćuje, da to provede naredbenim putem. Zaključak tome stvoriti će u svoje vrijeme oba parlamenta. Austro-ugarska banka imade pravo, da na osnovu zaključka generalnoga vjeća pozove obe vlade, neka riješi pitanje o plaćanju u gotovom. Prema članku V. bankovnoga statuta obje vlade imaju s mjesta uzeti u pretres predlog banke i požuriti njegovo rješenje. Predlog moraju u isti mah prihvatiti oba parlamenta. Ako makar i jedna kuća parlamenta odkloni predlog, potonji se smatra bezpredmetnim. Ako u roku od 4 tjedna, odkako je parlamentarna podnesen predlog zajedničke banke, parlament ne stvore nikakav zaključak, predlog se banke smatra prihvaćenim. No oporba je ogorčena nad ovom. Svi četrdesetosmaši su protiv predlogu, po gotovom Justovici, jer isti ne udovoljava ni najčestijim zahtjevima Magjara. Justovci se priete obstrukcijom.

Magjarska i sveobće pravo glasa. Pošto je Khuen rekao u fin. odboru, da će biti bolje odgoditi izbornu reformu na mirnija vremena, biesni socijaliste se spremaju na veliku agitaciju u zemlji i na velike pučke prosvjedne skupštine.

Portugalski bivši ministar pred sudom. Republikanska vlada tužila je bivšeg ministra finansija Esbregueiro i ravnatelja Arano, što su za zajmove kraljice Marije Pije s jednom bankom sklopile pogodbu, po kojoj za zajam odgovara država.

Govor ministra predsjednika Bienenrtha. U petak je u parlamentu govorio ministar predsjednik Bienenrth. Odbio je navale socijalista, da je u stvari skupocje svemu kriva vlada. Dalje je govorio o konsolidaciji i stabilizaciji stranačkih odnosa u parlamentu. Zagovarao, da se neke stranke združe u jednu veliku cjelinu, koja bi sačinjavala jaku većinu te bi imala trajan i odlučan upliv na vladi. To je bio njegov cilj, a da je takova konsolidacija moguća, dokazuje tvorba „Československog kluba“, koji daje uhanje, da će češki narod sluditi mudri i trieznu politiku označenu u tom pravcu. Iza ovog bavi se sa pregovorima česko-njemačkim te se nada, da će ovi sretno biti kraju privedeni, uzprkos časovitom neuspjehu.

O talijanskom pravnom fakultetu i o jugoslovenskom pitanju nije se ministar niti riećuju dotakao.

Posjet srbskog priestolonasljednika u Beču. Priestolonasljednik Aleksandar poći će još prije božićnih blagdana u Beč, da se krajem Franji Josipu zahvali na sauešču, što ga je njemu i njegovom ocu kralju Petru izjavio prigodom njegove bolesti. Priestolonasljednik putuje do Beča inkognito kao grof Afalle.

Ribarski zakoni pred parlamentom.

IV.

Ribarski zakon i privatne gorište ribe.

Paragraf 9 i 10 novog ribarskog zakona, dozvoljavaju ribolov mlade ribe (pesce novello pesce latte), kad je ovo namijenjeno stručnom proučavanju, ili ako služi za umjetno gojenje u privatnim ribnjacima. Ovo samo po sebi nameće se kao kakova nužda, te ni mi nemamo ništa protiv toga. Želimo samo da se ova dva paragrafa vrše tačno u svemu i po svemu, jer toga do sada nije bivalo, preem je to paragraf 4-8 staroga zakona strogo zabranjivo. Izrazi „a scopi scientifici“ i „allevamento artificiale“ tako su obćeniti, da nam ne kažu, tko ima pravo na ovako ribanje. Pošto nam ni novica, koja tumači ovaj zakon, o tome ništa govori, to je potrebno, da se u novicu umetne jedan paragraf, po komu će se moći baviti tim samo ljudi dobro poznati kao stručnjaci, ili njihovi pomagači, a da će biti dozvoljeno ribanje mlade ribe, za privatna gorišta samo nekim osobama, koje će se strogo držati propisa, a ne svog želudca. Na dokaz ovome jedan primjer, ili bolje istiniti događaj.

Za obstrukciju Vranskog jezera mladom ribom, pomorska vlada dozvolila je Pakošćanima, Vergadinćima, Murterinjanim, Betinjanim i Zlošeljanima ribati mladu ribu. Prošlog ljeta desili smo se u predvečerje na obali u Betini. Jedan dečko od kakovih 10-12 godina nosio je pod pazuhom pokrivi sprvu. Kad

sno znatiželjni zavirili u nju, otkriv pokrivač, na naše čudo smo opazili parangal, a na udicama nadijene sve same obrace-podlanice-komače (Chrysophrys aurate). Upitismo, kako je to, da je on od jednog pohvatao tolike ribe, koje je ribanje po paragraf 7 zakona, ili bolje stare naredbe zabranjeno i to sa dva razloga; prvi jer to bijaše oko 20 rujna kad je ribolov i u svrhu razplodjivanja zabranjen, a opet ove podlanice nijesu imale ni 10 cm. dužine, dok po zakonu moraju imati najmanje 15 cm., a odgovor je bio: „Mi ribamo za Vranu. Danas smo uhvatili preko sto kg. mi sami u Betini, a i u Murteru, i još više“. Koliko ste ih prodali uredu u Vrani? Odgovoriše: Ništa, jer su sve prockale.

Evo, kako se pod izlikom znanstvenog proučavanja i umjetnog razplodjivanja riba ista tamani odmah u zemetku.

Mi mislimo, da bi bilo najbolje, kad bi se ovakovo ribanje na našim obalama ograničilo do krajnjih granica, jer izim Vrane mi danas nemamo još nigdje podignutih gorišta za umjetno rasplodjivanje ribe, a nebi ništa pogriješili kad bi utvrdili, da sve ovo Vranskom jezeru nepomaže, dok našem moru naša velike štete.

S ovog razloga, kako već rekossmo prije, želili je da se ovom paragrafu nadoda u novici osobito tumačenje, koje će ga dovoljno ogradiati na korist, propagiranje i zaštitu riba u našem moru.

Zabrana ribanja.

Dok se gori spomenutih paragrafima otvaraju na neki način širom vrata tamanjenju najobrobitijih vrsta naših riba, dotle paragraf 12 dozvoljava zabranu ribanja u pojedinim predjelima određenim za zaštitu naravnog razvoja i razplodjivanja riba.

Ovo je veoma pohvalno i bila je prieka potreba, da se do ovoga dođe. Samo želimo, da se predjeli, koji se za ovo odrede prije dobro prouče po stručnjacima, a jednom kad se ovakove zabrane izdadu, ono mora da se vrše sa svom strogošću ovog zakona. Tu nesmiije biti iznimaka ni naprama Petru ni naprama Pavlu. Svima mora se mjeriti jednakim aršinom. Nesmiije biti nekakvih iznimaka za ribanje šabokunima, jer se iste zlorabe. Tu treba da bude oštra sjevika, koja jednom, kad je pala, presjekla je sve mreže i sve mizerije, koje bi mogle da omeškaju srce ma čije i naprama ma kome. Ako ovako ne budemo mi radili, mogla bi nam se dogoditi nemila i naše ribarstvo moglo bi dosta toga pretrpiti, što nebi bilo nama ni na čast, a ni na korist. Povalno je, da se dotični predjeli označe posebitim nadpisima kao zabranjeni, te se čudimo, kako to i do sada nije obće učinjeno, dok jest pojedince, te se nadamo da će ta obćenitost što prije biti izvršena.

Gdje svršava djelokrug pomorske vlade za ribanje.

Po novom zakonu, a donekle i po staroj naredbi 5. prosinca 1884. medja gdje svršava pravo nadzora za ribanje pomorske vlade, ima se smatrati onaj položaj u kome voda prestaje biti postojano slana. Ovu medju određuje kotarsko političko poglavarstvo naprama potrebi, u dogovoru sa poglavarstvom lučkim.

Pošto nam novica dodata novom zakonu nit najmanje ne razjašnjuje, što znači taj blaženi „a secondo di bisogno“, to mislimo da bi se moralo već jednom definitivno riješiti ovo pitanje, te za naše rieke i riečice i jače proljetne i jesenske pritočice i mlazove odrediti do koje tačke dopire nadležnost prava nadzora pomorske vlasti, a do koje onaj političke. Ovo ju nužno i stoga, što stanovnici, koji se nalaze uzduž ovih predjela rabe sake, ali puno užih očiju nego li su jauke i kad sitna riba uputi se kroz jaružicu na vrutak pohvata ju ih silu božuju, te ko gnjoj napre na živinče i gone po zagorskim predjelima, da prodaju za posve nizki novac (4-5 hefera kg.) Reći će nam se, a što radi politička vlast? Organi političke vlasti rieke se svojih propisa, vide da riba nije iz rieka i da nije ubijena dinamitom, pa je njima dosta.

U novici, dodatu zakonu, nek se odredi, da će se u roku od 2-3 godine po prilici, definitivno ustanoviti „quella linea, o ve l'acqua cessa di essere costantemente salmastra“.

Jednom kad se zakon kroji neka bude podpun, a da ga kašnje, moramo krpati i začepljivati pukotine.

Ovome zakonu mora se još nadodati, da se u zabranjenim predjelima kao što na ušću rieka, vrutaka i mlazova nesmiije hvatati mlade ribe, bilo to za znanstvena izražavanja, bilo to za umjetna gorišta, jer što nam koristi, da izdajemo zabrane, kad ih mi istim zakonom dižemo i rušimo. Naše ribarstvo nalazi se u nazadku, te možemo reći nešto s nestašice do-

brih zakona, nešto s našeg nemara i neznanstva mi s njim postupamo kao kosac kosom na livadi, ako li ne i još gore, gledajući pri tome samo časovitu korist pojedinca. Oštrim nožem zakona režimo što je gajilo i nek zdrava i ako rana postepeno zacijeluje da od podpuna preporodjenja današnjeg stepena na kom se naše ribarstvo nalazi.

Naši dopisi.

III.

Makarska, 30 studenoga 1910.
Soba komesarijata. Po naputku onog zloduha, što je na obćini, komesar Oberthor odmah je u početku uzeo na zub glavara Podgore, a to stoga što je pravaš, a šarena banda hotjela da imade glavaram u Podgori, koji bi bio ratilom njihovim ciljevima. Usled nekakve usmene prijave, kako se je sam Oberthor bio izrazio, poveo je nekakve izvide proti rečenom glavaru, koji da bi tobože kriomčario duhanom. Stanoviti učitelji u Podgori, po uputima onih sa obćine već su bili nudili glavaru drugomu, kao da su oni vlast i narod ujedno; ali kad su pravaši na vrijeme otkrili ovu najnoviju spletku, pitanje glavarsva ostalo je kako je i bilo. Medju to neki znakovi kao da govore, da se ovo pitanje hoće opet pokrenuti. Trojica poznatih smuljivca u Podgori, po nagovoru njihovih kumova, tuže glavara radi zapuštenosti puteva, voda i nemira u selu. Oberthor brže bolje pozivlje na opravdanje glavara, i ako znade, da je baš glavaru prijavljivaio upravitelju zapuštenost puteva, ne izvršenje poredbaničkih nadnica i neuredjenje vode „Smokvica“, koju je upravitelj bio započeo, pa zapustio dokončati. Dakle komesar pozivlje na opravdanje onog, koji mu je ove prijavi, a on ništa preduzeo, mjesto da sam nužde radnje izvedu. Ili zar traži, da glavaru iz svojih sredstava to učini? Kad smo na Podgoru, znademo, da su se prvih godina izvele radnje na grobištu, koje su se morale proslediti i kroz tekuću godinu, kako je to bilo predviđeno u predračunu, ipak komesar nije to izpunio, i ako je na to bio upozoren. Kako on to opravdava?

U Podgori imade krčmar Jozo Dean, koji neče da bude sa šarenom bandom, ali to je dosta da se mirna čovjeka napastuje. U krčmi Deana niti se igra niti smutnja zameče, ipak ona trojica seoskih danguba po nagovoru poznatih určikavaca izmišljaju svega i svašta. Ovaj isti Dean imao je ovih dana neku razpravu kod mjestnog suda sa sestrom obćinskog tajnika Marinovića. Dean je miran čovjek, bio je više godina lugarom, koju je službu bez prikrivo vršio, a imade desetak godina da je listonošom pa u toj službi izpunja svoje dužnosti, na obće zadovoljstvo, a kroz ovo vrijeme, što je listonošom preko ruku imao je na milijone kruna novca, a da mu nije niko mogao i najmanje zamjeriti. Ovakovom čovjeku obćina izpušta svjedocbu ponašanja veoma nepovoljnu i u njoj veli, da je Dean slabog ponašanja i zla glasa. U stranačke i osobne svrhe, jer je Dean u pravdi sa sestrom tajnika Marinovića, obćina izpušta ovakovu lažnu svjedocbu, koja je sablaznila svakoga, koji je za nju dočuo. Sličnih svjedocaba imadejna pretek, pa čemo se svojedobno na njih povratiti.

U „Hrvatskoj Rieči“ bilo je svojedobno javljeno, kako je gosp. Bašković bio prijavio upravitelju i zemaljskom odboru suženje odnosno prihvaćenje obćinskog zemljišta u ulici „Bidoi“, od strane jednog obćinara. Posle tolikih Baškovićevih pospješnica napokon primio je rješenje zemaljskog odbora od 2 studenoga 1910 Br. 8887, kojim mu se saobćuje, da zemaljski odbor po dobivenim uredovnim obavijestima nije našao shodnim, da što odredi glede njegove pritužbe, jer se je izpostavilo, da se ulica nije suzila već proširila. Pitamo, kako je mogao Oberthor ovako uredovno obavijestiti zemaljski odbor, kad Bašković i njegovi ukučani, koji su u neposrednoj blizini priepnog zemljišta tvrde, da nikad nikog nisu vidili doći konstatirati prieporno pitanje; a da i ne govorimo, da Baškovića kao mejašnika i pritužitelja, obćinska je uprava bila dužna pozvati na lice mjesta, a nije ga obznanila. Kò je i kada te izvide učinio? Nu što je najljepše to je, da i danas svak može konstatirati, da se ulica suzila za četrdeset centimetara u uglu priepornom, jer je bila tu prvo širina od tri metra, a sada nema nego dva metra i šesdeset centimetara. I Oberthor je imao srčanosti, da tako izvesti zemaljski odbor, da je ovaj mogao izreći, da se je ulica proširila a ne suzila.

Nek sada nepristrano obćinstvo prosudi, koliko je držati do Oberthorovih svjedocaba obćinarama, kao što je slučaj sa Jozom Deanom, od izvješća njegovih zemaljskom odboru vrhu pritužaba obćinara, kao što je to slučaj

sa Baškovićem. Nu i odviše je gojileža kod zemaljskog odbora, a da bi ovaj po pravici hotio se osvrnuti na ove nepodobštine.

Pravaši.

Gornje Primorje, polovicom rujna.

„Ne praštam“!... Pod ovom je naslovom „N. Jedinstva“ u br. 135 izvijestilo, o razpravi, koju je državno odvjetništvo vodilo u prilog župnika Šulenta, a proti Juri Rogulju Stjepanovu iz Podace.

Predma u pitanje nismo interesirani, ipak čemo, i ako ne radi „N. Jedinstva“, a ono radi javnog morala, na stvar se u kratko osvnuti.

Župnik je Šulenta tužio Juru Rogulja, da ga je preko predavanja vjeronauka u školi napao i svakim ga pogrdnim riečima obasuo. Za svjedocanstvo je naveo svu školsku djecu i upravitelju mjestne učione, koja je čuvala za galamu, u školu dohrla. Takodjer ga je tužio, što mu je izvan škole pred toliko svjedoka zapretio, da će ga za smrti sljubiti. Dapače je u tu svrhu i revolver uza se imao.

Dopisnik „Jedinstva“ to nieće. Mi mu kažemo, da je kod njega bio revolver Ivana Andrijaševića. Zašto ga pak župnik Strukan nije mogao da nadje, tomu se je lako domisliti.

Poznatii dopisnik „Jedinstva“ tvrdi, da je okružno sudište riešilo Rogulja zločina, a udarilo mu kaznu prekršaja.

Ne ulazimo u pitanje razpravljanje o vrijednosti sudačkog pravorieka, ali ipak mislim, da nije s gorega iznieti neke činjenice.

Činjenica je, da su svi svjedoci, pa i isti otkriveni, priznali: da su Roguljeve prietnje bile ozbiljne. To su priznali i krivčevi svjedoci Šimun Andrijašević i Pavao Cvitanović.

Sudci nisu svjedocanstva ni samo priznanje krivca uvažili, jrr kako kaže dopisnik, da su dobro shvatili psihologiju mase. Uza svu protivna izvješća sudci su iz psiholoških razloga riešili Rogulja zločina, a kaznu su mu prekršaja udarili. Iskreno kažemo, da smo i mi u knjigam i u praktičnom životu psihologiju učili, ali ovi ne razumimo. Rado pripuštamo pravoriek nit mu se protivimo, jer je gosp. sudac poznati dušoslovac.

Nije istina, da je fratar Šulenta izustio rieči: Ne praštam! Nemoralno je nešto tvrditi, samo da se protivnika crni. Stvar je ovako stala: Kad je sudac upitao oca Šulenta: da li prašta Juri Rogulju? na to je fratar stvarno ovo odgovorio: da će mu on najdragovoljnije oprostiti, samo ako krivac opozove one osvade, koje je proti njemu u selu proširivao. Ovako stvar stoji.

Je li imao župnik Šulenta pravo, da onaj uvjet postavi? Odgovor je jasan. Dosta je zmo sloz u glavi, da se oc Šulenta dade podpunii razlog. Ako iko, župnik ne može da se odrede dobra glasa, jer mu je to sve u njegovom težkom i mučnom zvanju.

Nek *se zamisle Stražičić i Dr. Niko u ovaj uvjet, pa će viditi, da nije toliko opak, kako ga u „Jedinstvu“ prikazaše.

Nami neupućenim bilo je upadno, što je sudac svakog svjedoka pitao: Je si li ti fratarske stranke? Čudni su nam bili slinči upiti, jer se još u Dalmaciji fratarska stranka nije osnovala.

Krivčev odvjetnik bolje bi bio učinio, da fratra Šulentu i celo svćenstvo nije napadao, dok je župnik bio zapričen da replicira. Takodjer se slabo podnio, dok je u prisutnosti katolički mislećih izicao legendarnost Krstovih načela.

Dopisnik „Jedinstva“ nazivlje krivca „neporočna značaja“ i „najčestitijim“. Neka mu bude! Samo neka znade, da je „najčestitiji“ mladić i „neporočna značaja“ opet radi sličnog zločina pod obtužbom i to ne ni s fratrom ni njegovim tobožnjim pristašam, nego uprav s onim, koji je zadnjih izbora za gornjoprisksku koaliciju glasovao *

Toliko istini na čast

Jedan sa strane.

*Ova posljednja je obtužba uprav onda izšla, kad mu je „Jedinstvo“ onaku laskavu svjedocbu donilo.

Iz hrvatskih zemalja.

Položaj u Hrvatskoj. Viesi iz Pešte vijavaju, da je kod ministra Khuena molba dra. Tomašića za sabora, a da ju on još nije potpisao, jer da proti Tomašiću intriraju upliveni grof Tisza, krmac Kkuenov u „munkaprtvi“.

U Pešti je došlo do sukoba izmedju hrv. delegata i predsjednika sabora Berzenickoga. Ovaj je tekom govora dra. Lukinića ovog opomeno, da ne govori dugo hrvatski, jer da će ga prisiliti na druge mjere. To je uzrujalo delegate te dok su mislili samo još jednog govornika imati, sad javiše, da će se svi prijaviti za rieč. No izgleda, da će N. Nikolić i Berzewicz ipak ovaj spor izgdati.

Bosanski sabor. Dne 8. ov. mj. bosanski će sabor biti odgođen radi svetaca, a biti ponovo sazvan na daljnje zasjedanje dne 20. siječnja 1911.

Medjutim u jednoj od zadnjih sjednica sabor je prihvatio predlog, da se s troškom od 1.200.000 kruna sagradi nova sabska zgrada, pošto sabor nema sada svoje palače.

Jedini židovski zast. Ješua D. Salom položio je mandat te je tom prigodom podijelio svoje dnevnice među razna dobrotvorna društva.

Rtečki guverner i gradsko zastupstvo. Radi toga što se novi rtečki guverner grof Wickenburg nije htio svečano inštalirati na predlog Zelenjaka gradsko zastupstvo je započelo pasivnu rezistenciju proti guverneru. Radi toga će po svojoj prilici doći do raspusta gradskog zastupstva.

Bolest biskupa Bucoujica krenula je sasna na gore. Zadnje vijesti bile su, da je već umro, međutim još nije, ali mu nade u oporavak nema.

Predsjednikom hrv. delegacije u Pešti izabran je dr. V. pl. Nikolić-Podriški.

Koalicija i zajednica s Ugarskom. Neki dan je hrv. delegat na magj. saboru dr. Hinković držao govor u saboru, u kojem nalazimo i na ovu strasnu stavku: „unatoč svim magjarskim nasiljima, koalicija je nastojala, da popularizira potrebu naše zajednice s Ugarskom.“ Ove riječi su i preveć iskrene, a da im treba komentara. Koalicionski opkrivaju sve to više svoju golotinju.

Oprovgnut Varešaninov odstup. „Bosnišeske“ iz Beča odlučno dementira, da će Varešanin odstupiti sa mjesta zemaljskog poglavice u Bosni.

Iz grada i okolice.

Nedjeljna zabava u Sokolu. U nedjelju bila je u Sokolu vrlo animirana zabava, koju su naši dilantanti priredili. Bissonov „Pokojni Tupinel“ bio je na svačije zadovoljstvo odigran. gradja. I. Medić kao Valentina Diperon i gdja. K. Novak kao Anžela Valori iztakose se naravnim igrom i podpunim shvaćanjem svoje uloge. G. A. Lušić je vrlo lijepo svoju ulogu odigrao i u stanovitim momentima pobudivao je veseli smieh. G. K. Novak se je u ulozi Sebastijana Diperon pokazao kao prokušani dilant. Negova interpretacija bila je podpunu vjerna i ni malo pretjerana, dapače vrlo naravno intonirana. G. F. Delfin kao sobar Fran- soa još jednom je dokazao svoje liepe sposobnosti za uloge, koje trebaju humora i smiešne mimike. Gdjece. I. i D. Grubišić imale su preveć malu ulogu, u kojima su ipak sasna zadovoljile. Gosp. G. Dellagiovanna pokazao je svojom glumom u ulozi glazbenika Valoria, da uvijek napreduje. G. R. Delfin i drugi bili su na svom mjestu u sporednim ulogama. Sa radošću iztichemo, da naš dilantski klub ove godine pokazuje osobitu radinost, jer svakih 15 dana daju nam nešto novo.

Nakon toga je sledio vrlo animiran ples, koji je do kašnjeg trajao u najboljem raspoloženju. Obćinstva je bilo kao malo kada, jer su sve prostorije bile prenatrane.

Dilantima se mora zahvaliti na ovako uspjeljm zabavama, koje nam tako često priredjuju.

† Jelena ud. Skočić. U sobotu je nakon kratke bolesti preminula Jelena ud. Skočić rođ. Malešević, majka uglednih ovdješnjih trgovaca, braće Skočić. Pokojnica je bila obće štovana kao dobra i uzorna majka te plemenita gospođa. U ponedjeljak bio je sprovod, a u pratnji bile su najodličnije ličnosti našeg grada. Ožalošćenju obitelji neka su naša najskrebnija saućesća.

Skupština za reciprocitet zagrebačkog sveučilišta, koja se je imala držati u nedjelju bi odgođena na sutra u 10 sati u verandi „Grand Hotel Velebita“. Odbor toplo apelira na gradjanstvo, da u što većem broju na skupštinu dođe.

Porota. U sobotu je porotno zasjedanje završilo. U četvrtak je bila rasprava proti Mandi Popović p. Tome iz Bogatića radi fe- domorstva. Osuđena je na 3 godine tamnice. Branio ju je iz ureda dr. Baković.

U petak i sobotu vodila se rasprava proti Todoru Baljku Nikolinu i Nikoliju Baljku p. Marka iz Zitića, tuženi radi teške tjelesne oz- lede. Prvi je osuđen na 15 dana ramnice, drugi na tri godine. Branitelj je bio dr. Krstelj.

Pokvario se stroj na parobrodici. Ju- tros kad je parobrodici, što vozi radnike iz grada u skladište Steinbeiss, bio usred luke, pokvario mu se je stroj, te ga je jaka južina bacila na Paklinu. Zauzimanjem g. Selestrina bacila na Paklinu. Zauzimanjem g. Selestrina pošao je financiální parobrod „Zadar“, koji se slučajno desio u luci, i oslobodio ga od očitog razkomadanja o hridi, te ga je odvuкао u Klobušac.

Odlazak vrijednog pristaše. Od našeg grada odielio se je g. Marko Drezga, poduzetnik, koji se je povratio u svoje rodno mje- sto, Knin. G. Drezga bio je obće ljubljn u našem gradu te je bio vatreni pravac. Zaleži njegov odlazak, želimo mu sretni boravak u rodnom mjestu.

Sjednica gospodarske zadruge. Upravni odbor „Kotarske gospodarske zadruge“ imao je pod predsjedanjem g. Dr. Krstelja sjednicu u ponedjeljak po podne. Na istoj je riešeno više tekućih poslova i imenovan privremeno tajnik zadruge.

Mljekarska zadruga. Čujemo, da se ozbiljno radi oko osnutka toli potrebite mljekarske zadruge u našem gradu.

Jedna preporuka. Jutros smo opazili da neki ne će da vrše odredbu glede zabrane pranja i močenja ribe. Oni je čak peru sad u moru. Preporučujemo, da se strogo zabrani.

Nestalo čovjeka. Krpan Ilija trgovac iz Knina došao je u Šibenik po poslu. Pošto se u Knin nije povratio, došao je njegov sin Jozo, da ga u Šibeniku traži. No do danas nije mu se moglo u trag ući.

Zapovjednik mornarice. U sobotu u ju- tro prispio je na ratnoj ladji „Babenberg“ zapovjednik ratne mornarice grof Montecuccoli. Iza kako je obavio svoj službeni posjet prosljedio je za Pulj.

Ratni brod. „Admiral Spaun“ odputovao je iz naše luke za Pulj u ponedjeljak u 10 sati.

Izvoz drvla i celuloze. Prispjeli su, da krcaju drva i celulozu parobrodci „Delizia“ i „Triglav“. Prvi iz Molfete, drugi iz Rovinja.

Kradja na parobrodu „Bosnia“. U ne- djelju u jutro, na putu iz Spljeta u Šibenik, nepoznat zlikovac ukrao je u prvom razredu parobroda „Bosnia“ 12 K, jedan revolver i Golding-sat. Vlasti iztražuju, jer se došli kradljivac, komu je ime nepoznato, izkrcao u Šibeniku.

Na oprez. Ovih je dana stigao u naš grad zastupnik bečke tvrdke Schreiber. Upozorujemo gradjanstvo, da ne nasjeda naračbama, ovog agenta, jer su već nekogi imali neprilika i bili znatno oštećeni.

Pokrajinske vijesti.

Imenovanje za lučkog poglavara u Splitu. Primamo od podpiranog i rado priobćujemo: Pod ovim naslovom piše netko u „Narodnom Listu“ dneva 3 t. mj., br. 97, kako je negdje ovih dana čitao o prigovorima proti eventualnosti, da zaderski gradjanin g. Stipanović, kapetan c. i k. ratne mornarice, bude imenovan lučkim poglavarom u Splitu. Shvaćajuć načelno te prigovore, jer da je i on više puta ustao proti ružnoj praksi, da se imenuju na bolja mjesta lučkih činovnika častnici c. i k. ratne mornarice, većinom tuđe narodnosti, na štetu onih domaćih ljudi, koji su već u lučkoj službi, onaj nešto nadovezuje: „ali ako ovo načelo može imati svoju iznimku, ta bi morala vriediti za gospodina Stipanovića, kojega poznajemo i kao izvrstnog i naobraženo- nog pomorca i dobra rodoljuba. Za imenova- nje on ne trebujie protekcije, dovoljne su nje- gove zasluge.“

Premda smatramo, da se ovo jednostrano izticanje nečije vrstnoće, naobrazbe, rodoljublja i zasluga, baš u času, kad se ima da po- krije mjesto lučkog poglavara u Splitu tiče direktno kože one dvadesetorice lučkih pristava, koji su takodjer manje ili više vrstni, naobra- ženi, rodoljubni i zaslužni, te će se jamačno sami ozvati, izjaviti nam slededeće: Osparavamo onomu nekomu, ako to nije naš gospodin osobni izvjestitelj, presvietli gospodin Predsjed- nik ili čak N. P. gospodin Ministar trgovine, svako pravo, dok je načelno za nas, praviti u pogledu naš, i najsištinju iznimku.

Odbor za provedenje organizacije lučkih činovnika.

Pir i zaruke. Knin 4 prosinca. Prigodom današnjega vjenčanja milovidne gospođice Ma- rije Marić sa Nikolom Svirčevom poštar. opra- mlačen u Kninu, zaručio mu se na istom piru slučajno brat M. Svirčev, vojnički častnik u Zadru, sa obljubljenom gospođicom Olgom Klinger, kćerkom umir. financijalnog nadstražara iz Vrilike, nastanjena u Kninu. Iskreno čestitanje. — Znanci i prijatelji.

O dalmatinskim željeznicama. „N. F. Presse“ donosi zanimivu viest, za autentičnost koje ostavljamo bečkom listu odgovornost, po kojoj da se u tamošnjim političkim krugovima glasa, da će se u najkraće vrijeme povesti go- govori radi toga, da bi se predradnje za dal- matinsku željeznicu energično započele. U istim

krugovima vjeruje se, da će izvedenje ove akcije biti odmah osigurano.

Dar Družbi. Primamo od g. Josipa Šimur- noviča iz Knina K. 16 skupljenih prigodom svad- be gosp. Nikice Svirčeva i Marice Marić, a za Družbu „Sv. Ćirila i Metoda.“

Naše brzojavke.

Diferencije za proračun ratne uprave.

Beč, 7. prosinca. — Težke diferencije, koje su nastale obzirom na proračun za ratnu upravu za godinu 1911 morati će biti odstrane- njene, jer je kralj u tom smjeru energično izjavio svoju želju.

Sastanak delegacija.

Beč, 7. prosinca. — Još ovoga mjeseca sastati će se delegacije te će riešiti dvomje- sečni provizorij.

Slovenska obstrukcija i talijan- sko sveučilište.

Beč, 7. prosinca. — Ministar predsjednik Bienerth pozvao je na konferenciju zastupnike dra. Šušteršiča, i dra. Ploja i Povša glede ob- strukcije. On im je predložio, ako južni Sla- veni odustanu od obstrukcije, da će talijansko sveučilište u dim svršiti. U obćoj razpravi proračunskog odbora sastavio bi se pododbor, kojima bi se uputili zahtjevi nenjemačkih sve- učilišta.

Beč, 7. prosinca. — Slovenski zastupnici još ne dadoše odgovor Bienerthu.

Izbori u Englezkoj.

London, 7 prosinca. — Pri amošnjim iz- borima u cijeloj zemlji vlada ima vrlo melenu većinu.

Aehrenthal i Masaryk.

Beograd, 7 prosinca. — Poluslužbena „Samouprava“ objelodanjuje komunike, u ko- jem se odnosno Masarykovih obtužba proti Aehrenthalu ovom zadnjem daje pravo te se pozivlje narod u Srbiji, da se ne zagrijava pogreškama drugih, jer ove pogreške nanose štetu Srbiji.

Beč, 7 prosinca — Masaryk u jednom interviewu s jednim novinarnom izjavio je, da ostaje kod svojih tvrdnja.

Forgach premješten u Drezdijane.

Prag, 7 prosinca. — „Narodni Listy“ tvrde, da će austrijski poslanik u Beogradu, grof Forgach u skoro vrijeme biti premješten u Drazdijane.

Hrvatska fiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Zahvala.

Na svršetku godinā svoje službe, primio sam mnogo brzojavnih čestitaka s raznih strana, osobito od odanog mipučkog učiteljstva. Budući da sam na službenom putovanju, ne bih mogao odmah zahvaliti svakome napose, pa na ovaj način izrazujem svjema svoju najživlju zahvalnost.

Antun Ströil,
č. k. pokrajinski školski nadzornik.

OGLAS.

Mlada gospođja traži si mjesto odgojiteljice nuz djecu ili učiteljice svake vrste šivanja nuz odrasle gospođice ili za gazdaricu starijem udovcu ili neženji. Cienjene ponude molim slati na: poste restante Ljubica Drušić, Dalmacija.

Priobćeno!

Podpisani časti se donieti do javnog znanja, da je on jedini i izključivi skladištar za grad Šibenik

IZVORNIH ŠEŠIRA BORSALINO

stare tvrdke Borsalino G. i brat S. A. u Aleksandriji (Italija), utemeljena godine 1857, a svjetskog glasa.

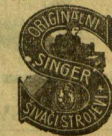
E. COMICI.

ŠIVAČI STROJEVI SINGER

najnoviji izum

„66“

kupuju se samo u našim skladištima, koja su

označena uvijek sa ovim znakom:

Ne treba se dati zavesti kroz druge oglase, koji imaju tu svrhu, da uz ime SINGER razpačavaju već upotrebljavane strojeve ili one kojeg drugog proizvođa, pošto mi ne prepuštamo naših šivaćih strojeva prodavaocima, nego ih izravno sami obćinstvu razprodajemo.

ŠIBENIK -- GLAVNA ULICA

10-17

Vaše zdravlje

čete održati! Vaše slabosti i boli izčeznuti. Vaš vid, živci, ojačat će se, vaše će spavanje biti zdravo, a sveobće raspoloženje se opet us- postavlja, ako pravi Fellerov Fluid m. d. M. „Elsafluid“ upotriebite. 12 bočica na pokušaj stoje 5 K franko. Proizvadžac je samo ljekarnik: E. V. Feller u Stubici, Elsatrg br. 64 (Hrvatska)

HOTEL "DINARA"
 sa reštauracijom
 Šibenik
 kod kazališta

preuzeo je podpisani, te ga preuredio, obkriživši ga sasvim novim pokućstvom i stolnim priborom.

Kako je sada u njemu uređeno, odgovara doista zahtjevima grada, pa se podpisani nada, da će od sada unaprijed ovaj hotel postati najmilije svratište ne samo za mjesto, nego i za vanjski svijet, tim više, što je u reštauraciji i domaća kuhinja, uređena na način koji posve zadovoljava.

Cienu su najumjerenije, a posluža bez prigovora.

Preporučujući se sa veštovanjem

Niko Blažević.

Eugen Pettoello
 Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.
 Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogati ilustrirani cijenik. Tvorničke stalne cene.
 Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
 14.9-910.—14.9-911.

Oglasi se uvršćuju samo oni, koji se unaprijed plate!
 Uredništvo.

Najsavršeniji gramofoni i ploče
 sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

providjeni znakom "HIS MASTER'S VOICE" "Andjeo" TRADE MARK.

dobivaju se u knjižari i papirnici: **Ivan Grimani**
 Šibenik, Glavna ulica.
 Šalje na zahtjev cijenik i popis komada 14.9. 910-911. badava i franko.

Prodaju se zemlje i kmetsko pravo. P. O. Zaton. Obratiti se na Petra Kitarovića. 3-10

„Hrvatskoj tiskari“ u Šibeniku potreban je **Jedan samostalan knjigoveža.**
 Mjesto stalno. Plaća dobra. Nastupiti može odmah. 6-3

Hrvati i Hrvatice!
 Pomozite Družbu Sv. Ćirila i Metoda

KNJIŽARA I PAPIRNICI
 Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga romana, slovnica, rječnika onda piscih sprava, trgovačkih knjiga, uređovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve **hrvatske i strane časopise** uz originalnu cianu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zalaha svakovrstnih **toplomjera, cviker-naočala** od najbolje vrsti i **leća** u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgednih potrebština.

Preuzimlie naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Hrvati i Hrvatice, pomozite družbi sv. Ćirila i Metoda.

Objava.
 Zašto se ne obratite pri kupovanju vaših potrebština ravno na tvrdu

Jaroslav Kocian
 Tkaonica i odpravništvo Hronove u Met. (Čoska.)

koji zgotavlja i ima uvijek na skladištu sukna za odjela, zimske kapute itd. Zajamčeno održanje boje. Kanafasa, platna, flanela, ubrusa, ručnika, jas tuka, porketa, šifona.

Cienu su najjeftinije.

Naručbe preko 18 K. šaljem franko. Tražite uzorke.

Može se dobiti 30 do 40 mt. odpadka 3 do 15 mt. dugog za K 18 do 25 prema vrsti. Od odpadaka se ne šalju uzorci.

Velika Tvornica tjestenine Velika
 i mlinice za raznu hranu.
 Pomoćju najmodernijeg motora proizvdaja

Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marselskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.

kao i od Dobrog i od najfinijega **pšeničnog brašna** dobrog i od najfinijega.

Tvrđka: **IVAN ŠUPUK i brat**
 Šibenik. 15./VI. 10.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, da sam objavljenu tvornicu papirnatih vrećica za trgovačku porabu otvorio, te je podpunno prema zahtjevu uredio, time sam u stanju u najkraće vrijeme najveću količinu vrećica izraditi. Vrećice izradjuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijenjene naručbe, koje će u podpunom redu i naj-savjestnije izvršene biti.

Sa veštovanjem

ANTE ZORIĆ
 ŠIBENIK.

Najbolji namještaji snage
 kao što: **motori na plin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjel-ske i električne namještaje snage.**

Namještaje na mrsavi plin (Sauganlage) prodaje **Draždjanska tvornica motora na plin**
 (A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)

najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravitii sve upite: **Kuća Gutenberg, EMANUEL KRAUS.**
 Tehnički bureau Trst, via Cecilia, 18.
 Zahtjevajte cijenik bezplatno i bez poštarine. Dopisivanje hrvatski.

Hrvatska vjeresijska banka
 Podružnica Šibenik.

Dionička glavnica - - - - **K 2,000.000**
 Pričuvna zaklada i pritičci K 180.000.
 CENTRALKA DUBROVNIK - - -
 Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Bankovni odjel - - -
 prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice.

Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrednine. Devize se preuzimlju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete

Mjenjačnica - - -
 kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćvanje. Osjeganje proti gubitku kod zdriebanja. Revizija srećaka i vrednostnih papira bezplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

Važno za svakoga!
Gustav Marko
 Trst

Podružnice: Via Giulia br. 33. Via Giulia br. 16. Via Acquadotto br. 65. Telefon br. 1930.

Centrala: Via Coroneo 45. Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladište staala prostih, apaniranih i za ures. Veliki izbor predmeta za ljearne, drogerije, porcularso i zemljano sudje, ocaline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količice naročitih stvari u ocalini, porculani. Cienue umjerene koje se ne boje utakmice. Na zahtjev šalju se cieni badava. Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrđka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

26.II. 10.

Velika zlatarija - Gjuro Plančić
 Starigrad
 (Podružnica: Vis-Velaluka).
 Prodaje svakovrstnih zlatnih i srebrnih predmeta.
 Najfinije švicarske dobnike.
 Cienue umjerene bez utakmice. Priznanice na pretek. 30.VII.